

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters), 14 nov. 1951

Mede voor Drees en Stikker.

Het uitblijven van enige reactie van Nederlandse zijde over het standpunt van de Nederlandse Regering inzake het Indonesische memorandum moge begrijpelijk zijn, het draagt er uiteraard wel toe bij de spanning hier te vergroten. Onder deze omstandigheden krijgt elk bericht een bijzonder reliëf, in welk licht een niet-officieel bericht van Aneta uit Den Haag van hedenmorgen moet worden gezien.

Aneta stelt onder andere dat het beleid terzake 'thans geheel gelegd is in handen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken'; dat Stikker de zaak met Subardjo zal bespreken; dat de PvdA tegen verdere handhaving van de Nederlandse souvereiniteit over Nieuw-Guinea is, zij het dat de PvdA niet zonder meer de souvereiniteit zou willen overdragen, maar het meest geneigd is tot een internationale conferentie hierover met deelneming behalve van Nederland en Indonesië, ook van Australië 'en nog enige andere landen'. Het bericht eindigt, dat 'zou de PvdA zich op grond van haar reeds eerder ingenomen standpunt ten aanzien van Irian - en dus niet alleen op grond van de jongste reacties in Indonesië, die men ook in kringen van de PvdA niet bijzonder gelukkig vindt - zich uitspreken tegen Grondwetswijziging ten aanzien van Irian, dan maakt het voorstel weinig kans 2/3 meerderheid te behalen. Duidelijke uitspraken zijdens fractie en partijbestuur zijn echter nog niet verkrijgbaar'.

Dit bericht, gecombineerd met het uitblijven van enige officiële reactie is uiteraard geschikt om bij de Regering van de RI, het Parlement en de publieke opinie de indruk te vestigen van verdeeldheid in Nederland, zo niet in de boezem van de Nederlandse Regering, hetgeen bepaald ongewenst is. Hier komt nog bij, dat ook mijn plaatsvervanger en ik niet kunnen reageren op de ons gestelde vragen: zo bijvoorbeeld ten aanzien van de juistheid van bedoeld Aneta bericht. Wij moeten ons bij vragen van Indonesische autoriteiten en vreemde chefs van Missies beperken tot het antwoord, dat wij niets kunnen mededelen, wat al gauw wordt geïnterpreteerd alsof wij maar liever niets zeggen. Uit mijn recente telegrafische - - - rapportage blijkt wel, dat ik de ernst van de situatie zeker niet onderschat, derhalve volledig begrip heb voor de moeilijkheid van de Regering. Toch vraag ik, hoewel niet beschikkend over voldoende elementen voor beoordeling van de situatie aan de Nederlandse kant, mij in alle bescheidenheid af, of het niet aanbeveling zou verdienen de RI zo spoedig mogelijk officieel te antwoorden en zo zulks niet mogelijk is, althans voorlopig officiële reactie aan de RI te geven. Ik ben namelijk bang, dat uitblijven van een officiële reactie er ook toe zal leiden, dat te veel waarde wordt gehecht aan allerlei ongewenste niet-officiële berichten.

Mocht Stikker de kwestie met Subardjo in Parijs bespreken, dan zou ik gaarne - evenals tot nu toe is geschied, vide Blom 183 - over het verloop ingelicht blijven, zulks ter voorkoming van de mogelijkheid dat Indonesische autoriteiten door Subardjo zouden worden geïnformeerd over het verloop der besprekingen zonder dat ik op de hoogte zou zijn.

Als detail vermeld ik, dat Maandagmorgen Sukiman heeft laten afzeggen het diner van morgen te mijnen huize, waar hij eregast zou zijn, zonder opgave van redenen. Leimena en andere Indonesiërs verwacht ik wel.

Wat het internationale aspect van de zaak betreft, beperk ik mij ertoe op te merken, dat de bevriende nieuwe Indiase Ambassadeur mijn plaatsvervanger en mij de laatste dagen bij herhaling zijn visie weergaf: hij had geen overdreven waardering voor de Indonesiërs, maar zolang de Nieuw-Guineakwestie niet geregeld zou zijn - en in zijn conceptie aan Indonesië tegen concessies zijn overgedragen - voorzag hij voor Nederland slechts misère en daarna niet meer. Hoewel de

betrekkingen tussen India en Indonesië de laatste tijd koeler zijn geworden, is aan te nemen, dat het hier een advies van bekwame en gebalanceerde Ambassadeur aan New Delhi betreft.